

Warszawa, dnia 14 grudnia 2018 r.

Sygn. akt VI Ka 299/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Jacek Matusik (spr.)

Sędziowie: SO Anna Zawadka

SR del. Kamila Różańska

protokolant: sekr. sądowy Anna Rusak

przy udziale prokuratora Andrzeja Jaczewskiego

po rozpoznaniu dnia 14 grudnia 2018 r. w Warszawie

sprawy A. P., syna M. i J., ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k.

P. N., syna M. i B., ur. (...) w W. oskarżonego o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego P. N.

od wyroku Sądu Rejonowego w Wołominie

z dnia 17 listopada 2017 r. sygn. akt V K 297/12

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oskarżonych A. P. i P. N. uniewinnia od popełnienia zarzucanych im czynów; wydatkami za postępowanie w sprawie obciąża Skarb Państwa.

SSR del. Kamila Różańska SSO Jacek Matusik SSO Anna Zawadka

Sygn. akt VI Ka 299/18

UZASADNIENIE

A. P. został oskarżony o to, że w okresie od nieustalonego czasu do dnia 6 maja 2008 roku w K., gm. Tuszcz, woj. (...) podzegał K. O. (1), M. N., Ł. T. i P. N. do dokonania włamania do samochodu marki H. (...), zaparkowanego na terenie Autokomisu (...), przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności, orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne, tj. o czyn z art. 18 §2 kk w zw. z art. 279 §1 kk w zw. z art. 64 §1 kk.

P. N. został oskarżony o to, że w dniu 6 maja 2008 roku w K., pow. Tuszcz, woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z M. N., Ł. T. i K. O. (1) po uprzednim wyważeniu drzwi do pomieszczenia stacji (...), a następnie doprowadzeniu do stanu bezbronności pracownika stacji M. W. poprzez bicie po całym ciele oraz skrupowanie taśmą samoprzylepną, dokonali zaboru celem przywłaszczenia trzech automatów do gier wartości 21.500 zł na szkodę firmy (...) z siedzibą w L. oraz pieniędzy w kwocie 911 zł i telefonu komórkowego marki N. (...) o wartości ok. 300 zł na łączną sumę strat ok. 1.211 zł na szkodę właściciela stacji B. C., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po

odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary będąc uprzednio skazanym za przestępstwa kradzieży z włamaniem i rozbojów, tj. o czyn z art. 280 §1 kk w zw. z art. 64 §1 kk.

Sąd Rejonowy w Wołominie V Wydział Karny wyrokiem z dnia 17 listopada 2017 roku w sprawie o sygn. V K 297/12:

I. oskarżonego A. P., w ramach zarzuconego mu czynu uznał za winnego tego, że w okresie od nieustalonego czasu do dnia 6 maja 2008 roku w K., pow. Thuszcz, woj. (...) podzegał K. O. (1), M. N. oraz ustaloną osobę do dokonania kradzieży z włamaniem samochodu marki H. (...), zaparkowanego na terenie Autokomisu (...), tj. popełnienia czynu z art. 18 § kk w zw. z art. 279 §1 kk i za to na podstawie art. 18 §2 kk w zw. z art. 279 §1 kk skazał go opierając wymiar kary na podstawie art. 19 §1 kk w zw. z art. 279 §1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 §1 i 2 kk, art. 70 §1 pkt. 1 kk w zw. z art. 4 §1 kk wykonanie orzeczonej w pkt. I wobec oskarżonego A. P. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 (trzech) lat tytułem próby;

III. oskarżonego P. N. uznaje za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu z tym ustaleniem, iż dopuścił się jego popełnienia działając wspólnie i w porozumieniu z M. N., K. O. (1) i ustaloną osobą i za to na podstawie art. 280 §1 kk i art. 33 §2 kk wymierzył karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz grzywny 150 (sto pięćdziesiąt) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięć) złotych;

IV. na podstawie art. 69 §1 i 2 kk, art. 70 §1 pkt. 1 kk w zw. z art. 4 §1 kk wykonanie orzeczonej w pkt. I wobec oskarżonego P. N. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 (pięciu) lat tytułem próby.

Od powyższego wyroku apelacje wnieśli prokurator oraz obrońca oskarżonego P. N..

Prokurator zaskarżył powyższy wyrok w części w zakresie rozstrzygnięcia o karze na niekorzyść oskarżonego P. N. oraz w całości na niekorzyść A. P..

Obrońca oskarżonego P. N. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów postępowania, które mogły mieć wpływ na treść wyroku, to jest art. 5 §2 kpk, art. 7 kpk, art. 410 kpk i 424 §1 i 2 kpk polegającą na oparciu wyroku na dowodach dla oskarżonego niekorzystnych, przy jednoczesnym pominięciu dowodów przemawiających za wyjaśnieniami P. N. – bez należytego przedstawienia takiego stanowiska w uzasadnieniu wyroku.

Podnosząc powyższe obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie P. N., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniesiona w niniejszej sprawie apelacja obrońcy oskarżonego okazała się zasadna i zasługiwała na uwzględnienie, co skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego P. N., a na podstawie art. 435 kpk także zmianą zaskarżonego wyroku w stosunku do oskarżonego A. P. poprzez jego uniewinnienie. W związku z powyższym bezprzedmiotowa i bezzasadna okazała się apelacja wywiedziona przez prokuratora.

Na wstępie zwrócić należy uwagę, iż jak wynika z treści pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku, zasadniczą podstawą poczynienia przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, w zakresie popełnienia przez oskarżonych przypisanych im przestępstw są zeznania „małego świadka koronnego” – M. N., który był jednym ze współsprawców rozboju na stacji (...) w dniu 6 maja 2008 r. w K.. Jednocześnie, analiza dowodów ujawnionych w toku rozprawy przed Sądem Rejonowym, pozwala na stwierdzenie, że zeznania tego świadka są w zasadzie jedynym dowodem wskazującym na to, że oskarżony P. N. i A. P. dopuścili się przypisanych im czynów. Z kolei dowodami przeciwnymi - wskazującymi na to, że oskarżeni nie dopuścili się przypisanych im czynów są zeznania innego „małego świadka koronnego” – K. O. (1) również współsprawcy rozboju na stacji (...) w dniu 6 maja 2008 r. w K. oraz wyjaśnienia samych oskarżonych, którym to Sąd I instancji odmówił wiarygodności.

Sąd Okręgowy dokonując kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku doszedł do wniosku, że ocena wskazanych wyżej dowodów dokonana przez Sąd I instancji nie może zostać zaakceptowana. Zwrócić bowiem należy uwagę, iż Sąd Rejonowy wykazał się pewną niekonsekwencją w ocenie powyższych dowodów, wartościując je w istocie w sposób sprzeczny z podstawowymi zasadami procesu karnego. Nie można bowiem oprzeć się wrażeniu, iż rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Rejonowy niejako z góry przyjął, że zeznania jednego z „małych świadków koronnych” - M. N. są wiarygodne w zakresie, w jakim obciążają oskarżonych, a zeznania drugiego z nich – K. O. (1), są niewiarygodne w zakresie, w jakim kwestionują udział oskarżonych w popełnieniu zarzucanych im czynów. Sądu I Instancji wskazał przy tym, że K. O. (1) ma interes zeznawać przeciwnie do M. N. z powodu ich konfliktu.

W związku z tym wskazać należy, iż uwadze Sądu I instancji umknęła okoliczność, że M. N. w toku pierwszego przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym w charakterze podejrzanego wyjaśnił, że w zakresie rozboju na stacji (...) w dniu 6 maja 2008 r. w K. nie jest pewien, czy oskarżony P. N. brał udział w tym przestępstwie (k. 216). Następnie w toku kolejnego przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym w charakterze podejrzanego i w charakterze świadka w postępowaniu I instancji zmienił swoje wyjaśnienia/zeznanie wskazując jednak na udział oskarżonego P. N. w omawianym zdarzeniu (k. 230, 699, 1184). Z kolei, co do oskarżonego A. P., M. N. wskazywał, że oskarżony poinformował ich, że na stacji (...) znajdują się automaty z dużą ilością pieniędzy, a w komisie obok samochód h. (...) i jeżeli przy okazji dokonania napadu na tą stację ukradną w/w samochód, to on ten samochód od nich weźmie. Z kolei na rozprawie przed Sądem w dniu 11 września 2015 r. zeznał, że udział oskarżonego A. P. w zdarzeniu „był żaden”, że „nie powinien być w tej sprawie oskarżonym” i wycofał się z tego, że chciał samochód h. (...) z komisju. Natomiast świadek K. O. (1) konsekwentnie w toku całego postępowania wskazywał, że żaden z oskarżonych nie brał udziału w napadzie na stację w K., ani też oskarżony A. P. nie podlegał do dokonania kradzieży samochodu H.. Oskarżony P. nie przyznał się do zarzucanego mu czynu, a oskarżony N. wyjaśnił, że nie brał udziału w napadzie, a M. N. i K. O. (1) przyjechali do niego późno w nocy po zdarzeniu, chcąc się pozbyć samochodu F. (...) i powiedzieli o dokonany napadzie. Oskarżony N. miał jedynie zaprowadzić do lasu i spalić samochód F. (...).

W ocenie Sądu Odwoławczego żaden inny spośród dowodów ujawnionych w toku rozprawy, poza dowodem z zeznań M. N., będącego w dodatku „małym świadkiem koronnym”, chociażby pośrednio nie potwierdza tego, że oskarżeni dopuścili się przypisanych im czynów. Wobec istnienia zaledwie jednego głównego, w/w dowodu świadczącego przeciwko oskarżonym, obowiązkiem Sądu I Instancji było dokonanie niezwykle wnikliwej i szczególnie ostrożnej oceny materiału dowodowego. W świetle utrwalonego orzecznictwa nie budzi bowiem wątpliwości, że „Dowody z wyjaśnień oskarżonego (a taki charakter mają w istocie zeznania świadka koronnego) w ogóle, a z pomówienia w szczególności, chociaż powinny być traktowane na równi z innymi, to jednak stanowią dowód szczególny i dlatego, co wielokrotnie podkreślono w orzecznictwie powinny podlegać ocenie ze "szczególną wnikliwością", "z całą ostrożnością", "nader ostrożnie". Dla przyjęcia pomówienia za podstawę ustaleń faktycznych trzeba, aby wyjaśnienia te były nie tylko logiczne, konsekwentne, ale również wsparte innymi dowodami, które bezpośrednio lub choćby pośrednio potwierdziłyby wyjaśnienia pomawiającego.” (vide m.in. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2007 r. sygn. akt WA 45/07 OSNwSK 2007/1/2584). Tymczasem, w realiach niniejszej sprawy, analiza pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzić musi do wniosku, że Sąd Rejonowy obowiązkowi temu nie sprostał. Z pola widzenia nie można bowiem tracić, jak wskazano wyżej, faktu, że M. N. na świeżo, w swoich pierwszych wyjaśnieniach w toku postępowania przygotowawczego wyjaśnił, że nie był pewny, czy oskarżony N. brał udział w napadzie. Nie można wykluczyć, że następcze wskazywanie przez M. N. na udział oskarżonego N. może wynikać, z tego, że po zdarzeniu M. N. udał się wraz z K. O. (2) do P. N., co spowodowało automatyczne, podświadome i niekoniernie celowe powiązanie go z całym zdarzeniem, na zasadzie skojarzenia osób. Jest to tym bardziej prawdopodobne, że jak zeznawał sam świadek (k.1185), jego zeznania dotyczyły około sześćdziesięciu różnych przestępstw o podobnym charakterze popełnianych w różnych konfiguracjach osobowych, a w czasie gdy miały być popełnione przedmiotowe przestępstwa codziennie palił marihuanę, a także w weekendy brał kokainę i amfetaminę, co niewątpliwie mogło mieć istotny wpływ na jego proces zapamiętywania i odtwarzania zdarzeń. W dodatku Sąd Odwoławczy nie dostrzega żadnego interesu, jaki miałby mieć K. O. (1) w tak konsekwentnej ochronie obu oskarżonych przed odpowiedzialnością karną poprzez wskazywanie na brak ich udziału inkryminowanych zdarzeniach, skoro w innym postępowaniu w którym sam występował jako oskarżony, konsekwentnie wskazywał na udział w przedmiotowym napadzie czwartego

współsprawcy - Ł. T., który także nie przyznaje się do popełnienia tego czynu. Jeżeli chodzi zaś czyn zarzucany A. P. to, poza faktem że świadek N. odwołał swoje obciążające tego oskarżonego zeznania, zwrócić należy uwagę, że zeznania świadka w tym zakresie nigdy nie były konkretne, a rozmowa z oskarżonym P. na temat stacji w K. miała odbywać się w trakcie spożywania alkoholu. W związku z tym nie ma możliwości odtworzenia faktycznego przebiegu rozmowy świadka z A. P., a tym samym ustalenia czy istotnie zachowanie oskarżonego nosiło cechy nakłaniania w rozumieniu art. 18 § 2 k.k. Jest to o tyle istotne, że forma sprawstwa, jakim jest podżeganie, może polegać tylko na aktywnym działaniu i tylko z zamiarem bezpośrednim, a nie ewentualnym. W ocenie Sądu Odwoławczego poinformowanie przez oskarżonego P., że on weźmie samochód marki h., jeśli N., O. i inne osoby dokonają napadu na stację i przy okazji dokonają zaboru w/w samochodzie (o ile nawet rzeczywiście sytuacja taka miała miejsce), nie świadczy o tym, że działał on w zamiarze bezpośrednim, by te osoby dokonały kradzieży z włamaniem, a stanowi informację o potencjalnej możliwości popełnienia przestępstwa w tym konkretnym miejscu, tj. stacji (...) i w komisie i może być oceniane wyłącznie jako działanie w zamiarze ewentualnym. Dodatkowo zwrócić należy uwagę, iż żadnemu ze sprawców napadu w K. (N. i O.) oraz oskarżonych o to (N. i T.) nie postawiono zarzut usiłowania kradzieży z włamaniem samochodu H., a przecież gdyby dać w tym zakresie wiarę świadkowi N. to próba kradzieży miała miejsce, a do zaboru pojazdu nie doszło tylko dlatego, że nie znaleziono do niego kluczyków – co winno być zakwalifikowane, co najmniej jako nieudolne usiłowanie kradzieży.

Mając powyższe na uwadze, rację ma obrońca oskarżonego N., że Sąd I instancji dopuścił się obrazy przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k., mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodu z zeznań świadków M. N. i K. O. (2) oraz wyjaśnień oskarżonych. Poczynione przez Sąd I instancji, w oparciu o przeprowadzone dowody, ustalenia faktyczne nie mogą być zatem uznane za prawidłowe. Oceniając zebrane na kanwie niniejszej sprawy dowody wnikliwie, wszechstronnie, nie wykraczając przy tym poza ramy określone dyspozycją art. 7 kpk, należało dać wiarę zeznaniom świadka K. O. (2) oraz wyjaśnieniom oskarżonych, odmawiając jednocześnie wiary zeznaniom świadka M. N. w zakresie, w jakim pomawia oskarżonych. Zeznania K. O. (2) korelują z wyjaśnieniami oskarżonych, a zeznania świadka M. N. są z nimi sprzeczne, chociaż jak już zostało wspomniane, nie można wykluczyć, że jego pomówienia w stosunku do oskarżonego P. N. wynikają z powiązania go z całym zdarzeniem w związku z tym, że bezpośrednio po zdarzeniu wraz z K. O. (2) udał się do P. N.. Poczynione ustalenia faktyczne w oparciu o ocenę dowodów polegającą na daniu wiary zeznaniom K. O. (2) i wyjaśnieniom oskarżonych, musiało zaś skutkować ustaleniem, że oskarżeni nie dopuścili się popełnienia przypisanych im czynów, a w konsekwencji do ich uniewinnienia. Mimo, że oskarżony P. nie zaskarżył przedmiotowego wyroku, to uwzględniając treść art. 435 k.p.k. Sąd Odwoławczy zmienił tenże wyrok także na jego korzyść. Było to możliwe z uwagi na fakt, że te same źródła dowodowe stanowiły podstawę ustalenia stanu faktycznego co do czynów przypisanych obu oskarżonym, a dostrzeżone przez Sąd Odwoławczy uchybienia w zakresie oceny tychże dowodów na podstawie art. 7 k.p.k. miały wpływ na ustalenia faktyczne całej sprawy, a więc także co do oskarżonego A. P..

W związku z powyższym z przyczyn oczywistych nie mogła zostać uwzględniona apelacja prokuratora. Skoro bowiem prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do uniewinnienia oskarżonych to nie może być mowy o rozważaniu kwestii współmierności kary, czy kwalifikacji prawnej zarzucanego oskarżonemu P. czynu.

Z powyższych względów Sąd Odwoławczy orzekł, jak w wyroku.

SSR del. Kamila Różańska SSO Jacek Matusik SSO Anna Zawadka